

Sygn. akt II Ca 1283/18

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Katarzyna Biernat-Jarek (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Krystyna Dobrowolska

SO Katarzyna Oleksiak

Protokolant: sekr. sądowy Dorota Gąsior

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2019 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z wniosku A. J. (1)

przy uczestnictwie T. J.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 26 stycznia 2018 roku sygnatura akt XII Ns 769/15/P

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób że punktowi IV. nadać brzmienie : „IV. tytułem wzajemnych rozliczeń:

- zasądzić od wnioskodawczyni A. J. (1) na rzecz uczestnika T. J. kwotę 47 668,50 (czterdzieści siedem tysięcy sześćset sześćdziesiąt osiem 50/100) złotych - tytułem rozliczenia zwrotu nakładów;

- zasądzić od wnioskodawczyni A. J. (1) na rzecz uczestnika T. J. kwotę 4500 (cztery tysiące pięćset) złotych tytułem rozliczenia pożyczek;

- zasądzić od uczestnika T. J. na rzecz wnioskodawczyni A. J. (1) kwotę 5199,75 (pięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt dziewięć 75/100) złotych tytułem rozliczenia kwoty uzyskanej ze sprzedaży samochodu;

2. oddalić apelację w pozostałej części;

3. stwierdzić, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie;

4. przyznać z sum budżetowych Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie na rzecz adwokat M. R. wynagrodzenie za sprawowanie funkcji kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika w postępowaniu odwoławczym w kwocie 1080 (jeden tysiąc osiemdziesiąt) złotych;

5. nakazać pobranie na rzecz Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dopłaty zasądzonej na rzecz uczestnika w punkcie IV postanowienia kwotę 1580 (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów sądowych i wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSO Krystyna Dobrowolska SSO Katarzyna Biernat – Jarek SSO Katarzyna Oleksiak

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. J. (1) wniosła podział majątku wspólnego, z ustaleniem, iż jej udział w majątku wspólnym jej oraz byłego męża T. J. wynosi 4/5 części, a udział uczestnika w majątku wspólnym małżonków wynosi 1/5 części. Wniosła o ustalenie, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w K. o pow. 33,3 m², rozliczenie nakładów poniesionych przez wnioskodawczynię z majątku osobistego na majątek wspólny stron polegających na a) dokonaniu wpłat w łącznej kwocie 56.411,02 zł na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) tytułem nabycia prawa określonego w pkt 1 wniosku co stanowi 92% całego wkładu na przedmiotowy lokal, b) wykonania remontu lokalu mieszkalnego ww. w łącznej kwocie 6.966,95 zł, c) uiszczeniu opłat czynszowych za lokal określony w pkt 1 wniosku za okres od dnia 08.10.2014 r. do dnia złożenia wniosku w łącznej wysokości 551,02 zł. Wnioskodawczyni wniosła także o dokonanie rozliczenia z tytułu nieuprawnionego zbycia przez uczestnika samochodu osobowego marki R. (...) o wartości ok. 8000 zł. Wniesionym wnioskiem wnioskodawczyni A. J. (1) domagała się dokonania podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie jej na wyłączną własność prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego bez obowiązku spłat lub dopłat na rzecz uczestnika.

Podczas rozprawy w dniu 12 stycznia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawczyni oświadczył, że nie wnosi o rozliczenie nakładów wynikających z uiszczenia przez wnioskodawczynię opłat do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) a wynikających z potwierdzeń przelewów złożonych za pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r.

Zarządzeniem z dnia 3 czerwca 2016 r. Przewodniczący ustanowił dla nieznanego z miejsca zamieszkania uczestnika T. J. kuratora w osobie aplikanta adwokackiego M. B.. Kurator wniosła o rozliczenie tych nakładów jako nakładów poniesionych z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny w łącznej kwocie 45.000 zł, co stanowi 75% całego wkładu na lokal. W dalszych pismach kurator wniosła o rozliczenie utraconych przez uczestnika korzyści w postaci połowy czynszu najmu lokalu wynoszącego 1.500 zł miesięcznie, w okresie od lutego 2014 r. do dnia wydania wyroku w sprawie.

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa- Podgórze w K. XII Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt XII Ns 769/15/P ustalił, że udział wnioskodawczyni A. J. (1) w majątku wspólnym wynosi 3/4, a udział uczestnika T. J. w majątku wspólnym wynosi 1/4. Nadto Sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni A. J. (1) i T. J. wchodzi: a) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., o wartości 190.674 zł; b) środki zaewidencjonowane na subkoncie wnioskodawczyni A. J. (1) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 9.514,11 zł, c) środki zaewidencjonowane na subkoncie uczestnika T. J. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 2.427,98 zł, d) jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku A. A. (1) OFE nr (...) w ilości 240,0978 o wartości 9.998,86 zł, e) jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku T. A. OFE nr (...) w ilości 64,1732 o wartości 2.405,21 zł. Sąd dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni A. J. (1) i uczestnika T. J. w ten sposób, że:

- a) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisane w punkcie II a) postanowienia przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1);
- b) 3/4 środków opisanych w punkcie II b) postanowienia w wysokości 7.135,59 zł przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1),
- c) 1/4 środków opisanych w punkcie II b) postanowienia w wysokości 2.378,52 zł przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.,
- d) 3/4 środków opisanych w punkcie II c) postanowienia w wysokości 1.820,99 zł przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1),

e) 1/4 środków opisanych w punkcie II c) postanowienia w wysokości 606,99 zł przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.,

f) 3/4 jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II d) postanowienie w ilości 180,0734 przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1),

g) 1/4 jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II d) postanowienie w ilości 60,0244 przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.,

h) 3/4 jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II e) postanowienie w ilości 48,1299 przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1),

i) 1/4 jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II e) postanowienie w ilości 16,0433 przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J..

Sąd zasądził od wnioskodawczyni A. J. (1) na rzecz uczestnika T. J. tytułem dopłaty kwotę 10.740,75 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po uprawomocnieniu się orzeczenia w sprawie do dnia zapłaty. Ustalił, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane z własnym udziałem w sprawie i przyznał na rzecz M. R. wynagrodzenie za sprawowanie funkcji kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika w kwocie 2.500,00 zł oraz zwrot poniesionych wydatków związanych ze sprawowaniem kurateli w wysokości 131,20 zł, tj. łącznie kwotę 2.631,20 zł. Sąd nakazał ponadto wypłacić tymczasowo ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie na rzecz M. R. kwotę 2.631,20 zł tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków przyznanych w punkcie V postanowienia. Nakazał także ściągnąć od wnioskodawczyni A. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie kwotę 2.794,75 zł tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa i nakazał ściągnąć od uczestnika T. J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dopłaty zasądzonej w punkcie IV postanowienia kwotę 2.794,75 zł tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Jako okoliczności bezsporne Sąd I instancji wskazał, że Wnioskodawczyni oraz uczestnik zawarli związek małżeński w dniu 02.10.1998r. w USC w K.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 września 2014 r. w sprawie do sygn. akt XI C 1733/12 orzeczono rozwód małżeństwa wnioskodawczyni oraz uczestnika z winy T. J.. Wyrok stał się prawomocny z dniem 7 października 2014r. Przed zawarciem małżeństwa i w jego trakcie nie zawierali żadnych umów dotyczących ustroju majątkowego małżeńskiego.

Uczestnik został oskarżony o to, że w okresie czasu od nieustalonego dnia miesiąca 2000 r. do dnia 3 kwietnia 2008 r. w K. znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną A. J. (1) poprzez wszczynanie awantur domowych, kierowanie wobec niej słów powszechnie uznanych za obelżywe oraz gróźb pobicia i pozbawienia życia oraz stosowanie przemocy fizycznej w postaci uderzenia rękami po całym ciele, szarpanie i popychanie, a w szczególności w dniu 12 sierpnia 2005 r. na skutek szarpnięcia za palec spowodował u pokrzywdzonej zwichnięcie paliczka palca z oderwaniem jego fragmentu, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała wnioskodawczyni na okres powyżej 7 dni. Prawomocnym wyrokiem z dnia 3 czerwca 2009 r., sygn. akt II K 380/09/P Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie Wydział II Karny w punkcie I. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec T. J. za ww. czyn na okres próby wynoszący 2 lata i w tym czasie oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego.

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2013 r., sygn. akt III RNs 2465/12/P Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich zobowiązał T. J. do opuszczenia mieszkania tj. lokalu przy ul. (...) w K.. Podstawą orzeczenia był przepis art. 11a ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Apelacja T. J. od ww. postanowienia postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział XI Cywilny-Rodzinny Sekcja ds. Odwoławczych z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt XI 1Ca 142/14 została oddalona.

Sąd ustalił także w szczególności, że w skład majątku dorobkowego stron wchodzi nieruchomość - spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu socjalnego położonego w K. przy ul. (...) pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. o wartości 190.674 zł.

Nieruchomość ta została nabyta za kwotę 61.411,02 zł. Wnioskodawczyni wpłaciła kwotę 46.411,02 zł, która pochodziła z majątku osobistego wnioskodawczyni otrzymanego jako darowizna środków pieniężnych od rodziców wyłącznie na jej rzecz z pominięciem uczestnika. Pieniądze te stanowiły oszczędności całego życia rodziców wnioskodawczyni. Matka wnioskodawczyni w chwili dokonywania darowizny wiedziała o skłonnościach uczestnika do nałogów, dlatego chciała, aby środki pieniężne przeznaczone zostały jedynie wnioskodawczyni. Uczestnik nie uczestniczył w procesie nabywania mieszkania oraz pozyskiwania środków na ten cel.

Wnioskodawczyni po wyjściu za mąż zamieszkała wraz z mężem u jej rodziców. Do wykupu mieszkania doszło z inicjatywy wnioskodawczyni oraz jej matki. Matka wnioskodawczyni dzięki temu, że pracowała w Spółdzielni Mieszkaniowej dowiedziała się o przetargu na mieszkanie, który ostatecznie wygrała wnioskodawczyni. Brakującą kwotę darował ojciec uczestnika, z zamiarem przysporzenia na rzecz obojga małżonków, po tym jak matka wnioskodawczyni go o to poprosiła.

Wpłaty na nazwisko wnioskodawczyni dokonywała jej matka ponieważ wnioskodawczyni była w okresie połogu.

Splata pozostałej części kwoty nabycia mieszkania nastąpiła w ratach na podstawie umowy zawartej 21.01.1999 r. ze Spółdzielnią Mieszkaniową.

W okresie trwania małżeństwa uczestnik miał długie przerwy w zatrudnieniu. W okresie 19.11.1997 r. – 14.04.1998 r. zatrudniony był jako fakturzysta komputerowy. W okresie 05.09.2008 r. – 27.11.2008 r. zatrudniony był jako elektryk. Z tytułu umowy o dzieło z dnia 02.03.2009 r. otrzymał kwotę 900 zł. Z powodu skłonności do używek, uczestnik nie był w stanie utrzymać zatrudnienia w miejscach, gdzie pracował. Uczestnik nadużywał alkoholu oraz środków odurzających, był uzależniony od gier hazardowych, na co przeznaczal znaczne środki finansowe.

Uczestnik bez wiedzy i zgody wnioskodawczyni podbierał jej pieniądze z portfela oraz wykradał kartę bankomatową, dzięki której następnie wypłacał pieniądze z bankomatu, wszczynał w domu awantury, znęcał się psychicznie i fizycznie nad wnioskodawczynią.

W skład majątku wspólnego stron wchodził także samochód osobowy marki R. (...) o wartości 6.933 zł. Samochód został sprzedany przez uczestnika bez wiedzy i zgody w dniu 22 sierpnia 2012 r.

Wartość środków zaewidencjonowanych na subkoncie T. J. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na dzień 07.11.2014 r. wyniosła 2.427,98 zł. Wartość środków zaewidencjonowanych na subkoncie A. J. (1) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na dzień 07.10.2014 r. wynosi 9.514,11 zł.

Liczba zgromadzonych przez A. J. (1) jednostek rozrachunkowych na rachunku A. OFE wynosi 240,0978 o łącznej wartości 8.998,86 zł. Liczba zgromadzonych przez T. J. jednostek rozrachunkowych na rachunku A. OFE wynosi 64.1732 o łącznej wartości 2.405,21 zł.

W okresie od listopada 2011 r. do lutego 2014 r. przedmiotowy lokal zajmował wyłącznie uczestnik. Wnioskodawczyni wraz z córką wyprowadziły się w obawie o swoje życie oraz zdrowie. W tym czasie uczestnik sprzedawał wartościowe ruchomości znajdujące się w mieszkaniu, takie jak DVD, komputer, garnki. Uczestnik potrzebował pieniędzy na życie, ponieważ nie pracował, w tym czasie nie regulował żadnych opłat z tytułu czynszu oraz mediów, która pokryła wnioskodawczyni w obawie przed powstaniem zadłużenia.

Gdy wnioskodawczyni dowiedziała się, że uczestnik wyjechał z Polski, przeprowadziła w mieszkaniu remont trwający od kwietnia do sierpnia 2014 r. Zamontowała rolety (700 zł), wymieniła stolarkę okienną (3226,95 zł), dokonała przeglądu pieca (120 zł), przeprowadzona została próba szczelności instalacji gazowej i przegląd kominiarski.

W dniu 08.08.2014 r. matka wnioskodawczynie wzięła w Banku (...) S.A. w W. pożyczkę w kwocie 3.157,89 zł.

Lokal mieszkalny przy ul. (...) był przez wnioskodawczynię wynajmowany w okresie od stycznia 2016 r. do sierpnia 2017 r. Tytułem czynszu wnioskodawczynie pobierała od najemcy 900 zł miesięcznie.

W dniach 22.01.2014 r. i 30.01.2014 r. wnioskodawczynie uiściła kwoty po 275,51 zł tytułem opłat czynszowych. W dniu 17.02.2014 r. uiściła kwotę 276,31 zł, w dniach 24.02.2014 r., 07.03.2014 r., 18.03.2014 r. uiściła kwoty po 275,51 zł. W dniu 20.10.2014 r. wnioskodawczynie dokonała wpłaty kwoty 196,60 zł tytułem opłaty czynszowej. Miesięczny czynsz wynosił 275,51 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił przede wszystkim w oparciu o powołane dowody z dokumentów prywatnych, opinię sądową biegłego mgr inż. M. W. oraz na podstawie zeznań świadków oraz wnioskodawczynie. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana, a Sąd z urzędu również nie powziął w tym zakresie wątpliwości.

Sąd dał również wiarę zeznaniom wnioskodawczynie oraz świadka M. Ł..

Sąd I instancji w sposób bardzo ostrożny ocenił zeznania świadka A. J. (2) biorąc pod uwagę charakter okoliczności, na które był słuchany oraz jego bliskie pokrewieństwo z uczestnikiem. Sąd nie przydał przymiotu wiarygodności zeznaniom tego świadka dotyczącym pożycia stron, relacji w małżeństwie, oceny sytuacji majątkowej małżonków. W efekcie Sąd oparł się na zeznaniach tego świadka jedynie częściowo co do przebiegu procedury zakupu mieszkania i na ich podstawie ustalił, że pieniądze, które świadek przeznaczył ze swojego majątku na poczet zakupu mieszkania były w istocie przysporzeniem dla obojga małżonków, skoro świadek nie powoływał się na zawarcie umowy darowizny z synem, a wprost zeznał, że to z teściową syna prowadził wszelkie uzgodnienia co do potrzebnej kwoty jak i też jej przekazał ostatecznie pieniądze potrzebne do zakupu. Zakwestionował Sąd wiarygodność tych zeznań co do wysokości pomocy finansowej ojca uczestnika, ustalając że brakująca kwota wyłożona przez A. J. (2) wynosiła 15.000 zł, a nie około 30.000 zł.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd wskazał w szczególności, że na dzień ustania wspólności majątek dorobkowy obejmował spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...) ludów 48 o wartości 190.674 zł, środki zaewidencjonowane na subkoncie T. J. o wartości 2.427,98 zł oraz środki zaewidencjonowane na subkoncie A. J. (1) o wartości 9.514,11 zł.

Sąd doszedł do przekonania, iż wnioskodawczynie wykazała spełnienie przesłanek z 43 §2 k.c. Sąd miał na względzie, iż zasadniczym przedmiotem majątku wspólnego stron było spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i że wnioskodawczynie wniosła z majątku osobistego znaczną część (bo aż 76%) środków na jego zakup.

Sąd przyjął istnienie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym, określając udział wnioskodawczynie na $\frac{3}{4}$, a udział uczestnika na $\frac{1}{4}$ części.

Sąd oparł się tutaj na proporcjach wynikających z nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię w stosunku do kwoty wartości nabytego mieszkania (76%).

W przedmiotowej sprawie Sąd częściowo uwzględnił wniosek wnioskodawczynie dotyczący rozliczenia nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię. Sąd wziął pod uwagę, że z majątku osobistego pochodzącego z darowizny rodziców wnioskodawczynie uiściła 76% ceny nieruchomości (46.411,02 zł z ogólnej kwoty 61.411,02 zł).

Tym samym nakład wynoszący 76% liczony był przy uwzględnianiu ceny nieruchomości na dzień orzekania (zgodnie z opinią biegłego 190.674 zł) i wynosił 144.912 zł.

W ocenie Sądu skoro powyższy nakład został poczyniony na majątek wspólny, w którym udział wnioskodawczynie wynosił $\frac{3}{4}$, to uczestnik jest zobowiązany do zapłaty na rzecz wnioskodawczynie $\frac{1}{4}$ wartości nakładu, a więc kwoty 36.228 zł (144.912 zł x $\frac{1}{4}$). Uwzględniając z kolei wartość samochodu osobowego wynoszącą 6.933 zł zbytego przez

uczestnika z pominięciem wnioskodawczyni, to część przypadająca od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni to kwota 5.199,75 zł (3/4 z kwoty 6.933 zł).

W tym względzie Sąd rozpatrzył powyższe żądanie uznając uczestnika za zobowiązanego do pokrycia na rzecz wnioskodawczyni szkody polegającej na bezprawnym rozporządzeniu wspólnym majątkiem. z perspektywy przepisów art. 36 - 40 k.r.o. oraz odszkodowawczej odpowiedzialności deliktowej małżonka (art. 415 i n k.c.).

Sąd nie uwzględnił nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię tytułem remontu lokalu. W ocenie Sądu wnioskodawczyni nie wykazała przy tym, aby były one wykonane ze środków pochodzących z jej majątku osobistego. Zdaniem Sądu nie uprawdopodobniła także, aby posiadane na remont środki pochodziły z pożyczki zaciągniętej od jej matki.

Sąd nie uwzględnił roszczenia wnioskodawczyni sformułowanego we wniosku o rozliczenie nakładu w postaci dokonywaniu opłat za mieszkanie w okresie od 08.10.2014 r. do dnia złożenia wniosku w łącznej wysokości 551,02 zł i nie znalazł natomiast podstawy do obciążenia uczestnika kosztami mediów, które ewentualnie składały się na tę kwotę, zwłaszcza, że wnioskodawczyni nie wykazała, że wpłata ta została dokonana za okres, w którym wyłącznie uczestnik korzystał z mieszkania.

Sąd uwzględnił żądanie kuratora o dokonanie rozliczenia pobieranych przez wnioskodawczynię opłat czynszowych za okres, kiedy wynajmowała ona mieszkanie. Na podstawie zeznań wnioskodawczyni Sąd ustalił, że lokal wynajmowany był przez okres 20 miesięcy (od stycznia 2016 r. do sierpnia 2017 r.). Wnioskodawczyni wyjaśniła także, że tytułem czynszu pobierała kwotę 900 zł miesięcznie, co przez okres 20 miesięcy daje kwotę 18.000 zł. Z kwoty tej należna uczestnikowi kwota to 4.500 zł, jako pochodna jego udziałowi w majątku wspólnym (1/4 z 18.000 zł).

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia żądania kuratora o zapłatę kwoty odpowiadającej czynszowi za potencjalną możliwość wynajmu tego mieszkania przez pozostały okres. W ocenie Sądu nie mają tu zastosowania przepisy o charakterze odszkodowawczym, a odpowiednio stosowany przepis art. 206 i 207 k.c.

Sąd wskazał, że rozliczeniu podlegały także środki zgromadzone przez strony na subkontach w ZUS oraz liczba zgromadzonych przez obie strony jednostek rozrachunkowych na rachunku A. OFE. Środki te stanowią majątek wspólny na podstawie powołanych powyżej przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 31 § 1 i 2 k.r.o.). Sąd tytułem dopłaty zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 10.740,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od następnego dnia

po uprawomocnieniu się orzeczenia w sprawie do dnia zapłaty wskazując na sposób rozliczenia w wyniku którego otrzymano kwotę 10. 740,75 zł (52.168,50 zł – 11.602,75 zł – 5.199,75 zł), która podlega zasądzeniu od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika tytułem dopłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie obowiązującej w postępowaniu procesowym określonej w przepisie art. 521 § 1 k.p.c. i przyznał kuratorowi zwrot wydatków oraz wynagrodzenie stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 13 listopada 2014 r. O poniesionych tymczasowo kosztach sądowych orzekł na zasadzie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł kurator dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika- T. J. zaskarżając go w części w zakresie pkt I dotyczącego ustalenia wielkości udziałów, pkt III lit. b) – i) dotyczącego podziału majątku wspólnego oraz pkt IV dotyczącego zasądzenia od wnioskodawczyni dopłaty na rzecz uczestnika zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie zawnioskowanego na posiedzeniu w dniu 24 sierpnia 2016 r. dowodu z wyciągu nr (...) z dnia 30

stycznia 1999 r. z rachunku bankowego świadka A. J. (2) prowadzonego w Banku (...) S.A. zawierającego adnotację o zamknięciu rachunku bankowego, na którym widnieje saldo ponad 5.000 USD oraz nie odniesienie się przez Sąd I instancji do ww. dowodu w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego niniejszej sprawy w zakresie wysokości środków przekazanych przez ojca uczestnika na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, a w konsekwencji nierozliczenia nakładów poniesionych przez uczestnika z jego majątku osobistego na majątek wspólny stron oraz zaniżenia zasądzonej od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika należności tytułem dopłaty;

b) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez:

-brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegający na pominięciu w ocenie dowodu z wyciągu nr (...) z dnia 30 stycznia 1999 r. z rachunku bankowego świadka A. J. (2) prowadzonego w Banku (...) S.A. zawierającego adnotację o zamknięciu rachunku bankowego, co miało bezpośredni wpływ na błędne ustalenie stanu faktycznego przedmiotowej sprawy w zakresie wysokości nakładów stron z ich majątków osobistych na majątek wspólny w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, a w konsekwencji zaniżenia zasądzonej od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika należności tytułem dopłaty;

-błędne przypisanie waloru wiarygodności zeznaniom wnioskodawczynie oraz świadka M. Ł., którzy byli jedynie świadkami ze słyszenia w zakresie wysokości środków pieniężnych przeznaczonych na zakup mieszkania, zaś odmowa przyznania waloru wiarygodności zeznaniom świadka A. J. (2), podczas gdy zeznania tego świadka, będącego naocznym świadkiem przekazania środków na zakup mieszkania, powinny mieć większą moc dowodową, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego w zakresie wysokości nakładów stron z ich majątków osobistych na majątek wspólny, a w konsekwencji zaniżeniem zasądzonej od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika należności tytułem dopłaty;

-błędne uznanie, że pieniądze przekazane przez świadka A. J. (2) na poczet zakupu mieszkania były przysporzeniem dla obojga małżonków, podczas gdy świadek A. J. (2), jak również świadek M. Ł. oraz sama wnioskodawczynie, których zeznania Sąd w całości uznał za wiarygodne, jednoznacznie wskazują, że A. J. (2) przekazał pieniądze w darowiźnie wyłącznie na rzecz uczestnika, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego w zakresie nakładów uczestnika z jego majątku osobistego na majątek wspólny stron, a w konsekwencji zaniżeniem zasądzonej od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika należności tytułem dopłaty;

-błędne przypisanie waloru wiarygodności zeznaniom wnioskodawczynie w zakresie pochodzenia oraz wysokości środków przeznaczonych na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, podczas gdy wnioskodawczynie w toku postępowania przed Sądem I instancji podawała na swoją korzyść informacje niezgodne z prawdą, w tym w zakresie wynajmu lokalu położonego przy ul. (...) w K., co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy;

-uznanie, że uczestnik od samego początku nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stron, podczas gdy z dokumentacji pracowniczej uczestnika oraz z zeznań samej wnioskodawczynie, które zostały przez Sąd uznane w całości za wiarygodne jednoznacznie wynika, iż uczestnik przez znaczny okres trwania małżeństwa stron przyczyniał się do powstania majątku wspólnego stron, a w okresie pozostawania bez pracy opiekował się wspólnym małoletnim dzieckiem stron.

2. naruszenie prawa materialnego, a to:

a) art. 43 §2 w zw. z art. 43 § 3 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym uznaniu, że w przedmiotowej sprawie strony w różnym stopniu przyczyniały się do powstania majątku wspólnego, a nadto iż istnieją ważne powody uzasadniające odstąpienie od generalnej zasady, zgodnie z którą oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, a w konsekwencji ustalenie nierównych udziałów stron w

majątku wspólnym w stosunku do $\frac{3}{4}$ do $\frac{1}{4}$, podczas gdy z analizy zebranego materiału dowodowego wynika, iż brak jest podstaw do ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o:

1. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. R. na okoliczność wysokości oraz charakteru środków finansowych przekazanych przez ojca uczestnika na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w K.,

2. zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez:

i) w zakresie pkt I zaskarżonego postanowienia- ustalenie, że udziały stron w majątku wspólnym wynosi $\frac{1}{2}$ oraz udział uczestnika T. J. w majątku wspólnym wynosi $\frac{1}{2}$;

ii) w zakresie pkt III lit. b)- i) – zaskarżonego postanowienia- dokonanie podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni A. J. (1) i uczestnika T. J. w ten sposób, że:

b. $\frac{1}{2}$ środków opisanych w punkcie II lit. b) postanowienia w wysokości 4.757,05 zł przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1);

c. $\frac{1}{2}$ środków opisanych w punkcie II lit. b) postanowienia w wysokości 4.757,06 zł przyznać na wyłączną własność uczestnika;

d. $\frac{1}{2}$ środków opisanych w punkcie II lit. c) postanowienia w wysokości 1.213,99 zł przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1);

e. $\frac{1}{2}$ środków opisanych w punkcie II lit. c) postanowienia w wysokości 1.213,99 zł przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.;

f) $\frac{1}{2}$ jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II lit. d) postanowienia w ilości 120,0489 przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1);

g) $\frac{1}{2}$ jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II lit. d) postanowienia w ilości 120,0489 przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.;

h) $\frac{1}{2}$ jednostek rozrachunkowych opisanych w punkcie II lit. e) postanowienia w ilości 32,0866 przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. J. (1);

i) $\frac{1}{2}$ jednostek rozrachunkowych opisywanych w punkcie II lit. e) postanowienia w ilości 32,0866 przyznać na wyłączną własność uczestnika T. J.;

iii) w zakresie pkt IV zaskarżonego postanowienia- zasądzenie od wnioskodawczyni A. J. (1) na rzecz uczestnika T. J. tytułem dopłaty kwoty 144.725,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po uprawomocnieniu się orzeczenia w sprawie do dnia zapłaty,

3. zasądzenie wynagrodzenia tytułem pełnienia funkcji kuratora w przedmiotowym postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych.

Uzasadnienie apelacji zawiera rozwinięcie postawionych zarzutów.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o:

1. jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej,

2. zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona imieniem uczestnika T. J. okazała się zasadna jedynie w części.

W pierwszej kolejności zważywszy na podniesiony zarzut naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. konieczne jest rozważenie przez Sąd Okręgowy czy sąd rejonowy w oparciu o zebrany materiał dowodowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz czy wywiedzione z faktów wnioski zaktualizowały dyspozycję art. 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przepis ten daje wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów. Swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Ocena zeznań świadków powinna opierać się także na zestawieniu treści zeznań z pozostałymi dowodami naświetlającymi okoliczności sprawy w sposób odmienny i na dokonaniu prawidłowego wyboru, po rozważeniu wynikłych sprzeczności w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego.

W kontekście tych rozważań w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy uchybił zasadzie swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego, i w sposób dowolny, na podstawie zeznań świadka A. J. (2) i wnioskodawczyni poczynił ustalenia co do pochodzenia środków na zakup lokalu mieszkalnego, który został następnie nabyty przez małżonków.

Z treści zeznań wnioskodawczyni A. J. (1) wynika w sposób jednoznaczny, że rodzina jej męża dołożyła się kwotą 15 000 zł do zakupu mieszkania. Pieniądze od rodziców męża odebrała jej matka, z relacji której wynikało, że 15 tysięcy miało być dla jej męża od jego rodziców. Tej treści zeznania złożyła wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2017 roku. Jej zeznania potwierdziły wcześniej złożone zeznania świadka A. J. (2), który stwierdził, że darowizna środków pieniężnych na pokrycie części ceny zakupu mieszkania dokonana została na rzecz syna, który z tej racji miał być współwłaścicielem mieszkania. Ojciec uczestnika zeznawał co prawda o łącznej kwocie 30000 zł którą przekazał częściowo w dolarach (5000 USD), a częściowo w złotych tj. 12000 zł. Pieniądze przekazał matce wnioskodawczyni, od której powziął wiadomość, że dolary sprzedała w dwóch ratach w ten sposób, żeby nie chodzić z tak znaczną sumą pieniędzy.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że w 1998 roku wg danych o archiwalnych kursach dolara amerykańskiego w styczniu 1999 roku średni kurs kupna USD wynosił 3,53 zł za 1 dolara, co przy kwocie 5000 USD stanowi równowartość ok. 17650 zł.

W kontekście tych zeznań niewiarygodne były zeznania M. Ł., który twierdził, że rodzice uczestnika dołożyli się jedynie kwotą 5% ceny mieszkania. Nadto z dołączonych do akt dowodów wpłaty wynika, że T. J. figuruje jako wpłacający co do dwóch wpłat w kwocie 10000 zł w dniu 1.02.1999 r. i w kwocie 5000 zł w dniu 5.02.1999 r. (k. 10 i 11). Pozostałe wpłaty dokonane były na nazwisko A. J. (1) i dotyczyły łącznie kwoty 46411 zł, przy czym cena nabycia mieszkania to kwota 60 273 zł (k. 16).

Z treści zgodnych w tym zakresie zeznań A. J. (1) i M. Ł. wynika, darowizna pieniędzy ze strony rodziców wnioskodawczyni dokonana była tylko na jej rzecz, albowiem już wtedy zachowanie T. J. (po ślubie małżonkowie zamieszkali u rodziców wnioskodawczyni) budziło wątpliwości matki wnioskodawczyni, gdyż zdarzyło mu się wrócić do domu po spożyciu alkoholu. Okoliczność o przekazaniu pieniędzy tylko wnioskodawczyni świadczą też pośrednio zeznania A. J. (2), z których wynika zamiar przysporzenia się przez rodziców – odrębnie na rzecz swojego

dziecka. Towarzyszące zakupowi mieszkania okoliczności (zawarcie związku małżeńskiego po niedługiej znajomości w związku z ciążą, wątpliwości marki wnioskodawczyni, fakt że żadne z młodych małżonków nie miało oszczędności) przemawiają za uznaniem za wiarygodną wersję o dokonaniu darowizny pieniędzy przez rodziców obojga stron nie „wspólnie dla małżonków”, ale o darowaniu pieniędzy tylko swojemu dziecku, aby z kolei mogli kupić mieszkanie.

Zważywszy na datę zakupu i przydziału lokalu mieszkalnego tj. 18.02.1999 r. : spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego zgodnie z obowiązującym wówczas art.215 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze mogło należeć tylko do jednej osoby albo do małżonków, zatem w chwili nabycia, bez względu na źródło pochodzenia środków na pokrycie pełnego wkładu budowlanego (mieszkaniowego) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) przy ul. (...) w K. weszło do majątku wspólnego A. J. (1) i T. J..

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy ustalenia Sądu I instancji jako prawidłowe przyjmuje za własne. Trafnie Sąd I instancji przyjął, że nakład ze strony uczestnika T. J. na pokrycie części kwoty należnej z tytułu zakupu przedmiotowego lokalu mieszkalnego wyniósł nie więcej niż 15000 zł. Zauważyć należy, że dokonane na pokrycie ceny zakupu lokalu wpłaty dokonywane były za pokwitowaniem ze wskazaniem nazwiska wpłacającego, przy czym wpłat dokonywała matka wnioskodawczyni, co przyznał także A. J. (2). Skoro umowa między nią a A. J. (2) była taka że w jakiś sposób zostanie zaznaczone, że jest to kwota przeznaczona dla T. J. na zakup lokalu, to z tego zobowiązania się wywiązała, bo przecież nic nie stało na przeszkodzie by w inny sposób oznaczyła wpłacających np. poprzez wpisanie na wszystkich dowodach wpłat albo tylko A. J. (1), albo wspólnie A. J. (1) i T. J.. Tak się nie stało, co potwierdza, że jako wpłacających oznaczono tego z małżonków, od rodzicowi którego pochodziły środki. Jeśli nawet A. J. (2) przekazał dla syna większą kwotę, ta nie została spożytkowana na dopłatę do pełnego wkładu na mieszkanie, ale prawdopodobnie zużyta na inne cele, tym bardziej że w chwili otrzymania przydziału na lokal urodziła się córka stron (8.02.1999 r.) czego zdaje się nie zauważać apelujący.

Prawidłowe również były ustalenia Sadu I Instancji co do przebiegu pracy zawodowej stron podczas trwania małżeństwa i przebiegu kariery zawodowej uczestnika, który więcej nie pracował niż pracował, mniej więcej w proporcjach ustalonych przez Sąd (3/4 czasu do 1/4), co potwierdza wysokość zgromadzonych środków zaewidencjonowanych na subkontach oraz zakupionych jednostek rozrachunkowych OFE. Dość powiedzieć, że przez 16 lat trwania małżeństwa, poza przedmiotowym mieszkaniem i używanym samochodem (zbytym przez uczestnika przed rozводом) strony nie dorobiły się żadnego wartościowego majątku i przez szereg lat korzystały z pomocy finansowej rodziców obu stron, na co wskazują również zeznania A. J. (2) prawidłowo przez Sąd ocenione.

Dlatego też Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie ustalenia Sądu I instancji przyjmuje jako własne, czyniąc je podstawą rozstrzygnięcia.

Zmiana ustaleń w zakresie pochodzenia środków na zakup lokalu mieszkalnego ostatecznie musiała wpłynąć na zmianę sposobu rozliczenia nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny stron w postaci wartości przedmiotowego lokalu i przyjęcie, że lokal w całości zakupiony został ze środków z majątków odrębnych w proporcjach 3/4 wartości lokalu ze środków pochodzących z darowizny dokonanej przez rodziców wnioskodawczyni – tylko na jej rzecz oraz w 1/4 ze środków pochodzących z darowizny dokonanej przez ojca (rodziców) uczestnika – na jego rzecz. W tym zakresie aktualne pozostają rozważania Sądu I instancji odnośnie zastosowania regulacji art. 33 pkt 4 k.r.o.

Jak już wcześniej wskazano lokal został z myślą o obojgu małżonkach i z uwagi na obowiązujące wówczas przepisy Prawa spółdzielczego tj. art. 215 § 1 i § 2 spółdzielcze prawo do lokalu przydzielonego obojgu małżonkom lub jednemu z nich w czasie trwania małżeństwa dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny należy wspólnie do obojga małżonków bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe.

Przyjęcie takiego ustalenia skutkuje koniecznością rozliczenia przy dokonywaniu podziału tego składnika majątku wspólnego nakładów na lokal poczynionych przez obie strony sporu które w tej konkretnej sprawie w całości pochodziły z majątków osobistych stron, przy czym z uwagi na niekwestionowanie przyznanie lokalu tylko na rzecz

wnioskodawczyni, to ona musi rozliczyć się z byłym mężem z dokonanego przez niego nakładu w postaci 1/4 ceny na jego zakup.

Sąd Okręgowy aprobuje przy tym stanowisko jakie w Uchwale z dnia 5 października 1990 roku w sprawie III CZP 55/90 zajął Sąd Najwyższy stwierdzając, że wartość nakładu z majątku odrębnego jednego z małżonków na ich majątek wspólny, polegającego na wpłacie dokonanej przez tego małżonka na wkład mieszkaniowy związany ze spółdzielczym prawem do lokalu, odpowiada w chwili podziału tego majątku takiej części wartości spółdzielczego prawa do lokalu, jaką część stanowiła ta wpłata w stosunku do całego wkładu mieszkaniowego wpłaconego przez małżonków, od zgromadzenia którego uzależniony był przydział mieszkania.

Jakkolwiek uchwała ta podjęta została w zasadniczo odmiennych realiach gospodarczych, jednakże przyjęty sposób rozliczania nakładów uznać należy za najbardziej miarodajny, tym bardziej że tak naprawdę zmiana wartości lokalu mieszkalnego jest najlepszym odzwierciedleniem zmiany wartości środków spożytkowanych na jego zakup.

Mieszkanie zakupione zostało za kwotę 60 273 zł (zaświadczenie k. 16) , i na podstawie opinii biegłego sądowego M. W. aktualna wartość lokalu to 190 674 zł , z czego 1/4 (wartość nakładu T. J. z majątku osobistego) to kwota 47 668,50 zł , którą wnioskodawczyni winna uregulować tytułem spłaty, zgodnie ze zgłoszonym w tym zakresie żądaniem uczestnika, który przy tym nie domagał się zasądzenia odsetek. Jako że rozliczenie nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny następuje wobec zgłoszenia roszczenia procesowego , to Sąd uwzględnia je w takim rozmiarze w jakim zostało zgłoszone z uwagi na treść art. 321 § 1 k.p.c. , zatem wobec braku żądania zasądzenia także odsetek za opóźnienie - w tym przedmiocie Sąd Okręgowy zmieniając postanowienie w punkcie IV. nie wyrzekął.

Niezasadny jest podnoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 43 § 2 i § 3 k.r.o.

Sąd I instancji właściwie przyjął, iż w okolicznościach sprawy zachodzą wszelkie podstawy do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym stron.

Zasadą jest, że małżonkowie mają równe udziały w majątku , który był objęty wspólnością ustawową. Taka zasada odpowiada normalnemu układowi stosunków wzajemnych w małżeństwie, w którym dorobek jest z reguły owocem wspólnych starań obojga małżonków, niezależnie od tego w jakiej postaci starania te się przejawiają.

W myśl art. 43 § 2 k.r.o., z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym dopuszczalne jest jedynie w razie łącznego wystąpienia przesłanek wskazanych w powołanym przepisie, to jest w razie przyczyniania się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów, a ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających ustalenie nierównych udziałów spoczywa na osobie która na powyższe okoliczności się powołuje (art. 6 kc.)

Podkreślić należy, że przy ocenie istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (tak: Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1974 r. III CRN 190/74) .

Powody te dotyczą oceny, kwalifikacji zachowania drugiego małżonka oraz spowodowanych przez niego takich stanów rzeczy, które stanowią przyczynę niższej wartości majątku wspólnego niż ta, która wystąpiłaby, gdyby postępował właściwie. Chodzi zatem o nieprawidłowe, rażące lub uporczywe nieprzyczynianie się do zwiększenia majątku wspólnego, pomimo posiadanych możliwości zdrowotnych i zarobkowych. Ocena ważnych powodów musi zatem być kompleksowa, ponieważ częściowe tylko negatywne postępowanie może być skutecznie skompensowane inną, pozytywną formą aktywności, kształtującą majątek wspólny. (tak: Postanowienie Sądu Najwyższego z dn. 2.10.1997 r. III CKN 348/97)

W świetle całokształtu materiału dowodowego w ocenie Sądu Okręgowego zaistniały podstawy do podzielenia zapatrywań sądu rejonowego.

Przez cały okres małżeństwa to wnioskodawczyni był osobą, na której w całości spoczywał ciężar nie tylko zaspokajania bieżących potrzeb rodziny, ale także znoszenia nagannego zachowania byłego męża, który sięgając po narkotyki i alkohol od początku trwania małżeństwa, w niewielkim stopniu wspomagał ją w wychowywaniu i opieką nad córką stron. Przez większą część trwania małżeństwa uczestnik nie pracował, pomimo zatrudnienia pracę tracił, całkowicie ulegając swym nałogom i przeznaczając na nie środki nie tylko te które zarobił, ale także biorąc pieniądze od wnioskodawczyni. Jakkolwiek dysproporcja zarobków nie jest okolicznością, która może stanowić przesłankę ustalenia nierównych udziałów, ale już aktywność zawodowa w zestawieniu z innymi okolicznościami może stanowić o odstąpieniu od zasady wyrażonej w art. 43 § 1 k.r.o. i w tym kontekście stwierdzić należy, że uczestnik w żaden sposób nie przyczynił się do powstania jakiegokolwiek majątku, doprowadzając dodatkowo do sprzedaży samochodu, mebli i wyposażenia wspólnego mieszkania stron, w okresie gdy wnioskodawczyni zmuszona została z uwagi na stosowaną względem niej przemoc, opuścić przedmiotowy lokal mieszkalny.

Ustalenia Sądu w tym zakresie są prawidłowe, potwierdzone wynikami postępowania dowodowego zarówno w sprawie karnej oraz przed tut. Sądem, w tym m.in. przedłożonymi zaświadczeniami z instytucji udzielającej pomoc wnioskodawczyni, wreszcie treścią wyroku rozwodowego orzekającego rozwód małżonków z wyłącznej winy T. J.. Na marginesie zauważyć należy, że składająca w niniejszej sprawie zeznania wnioskodawczyni starała się w sposób obiektywny i sprawiedliwy dla uczestnika przedstawić sytuację jaka panowała w małżeństwie stron, w kwestiach dotyczących zatrudnienia, dochodów, wydatków, dysponowania wspólnym lokalem mieszkalnym, nie kryjąc bynajmniej z jednej strony że pieniądze na pokrycie reszty ceny sprzedaży darował uczestnikowi ojciec, jak i to że był okres w którym z przedmiotowego lokalu odniosła korzyść w postaci dochodu z wynajmu, ostatecznie przez Sąd I instancji rozliczonego.

Właściwie określił także Sąd I instancji proporcje w jakich strony przyczyniły się do powstania majątku wspólnego. Co prawda Sąd Rejonowy kierował się przy tym proporcją nakładów poniesionych na zakup lokalu, ale proporcja $\frac{3}{4}$ dla wnioskodawczyni do $\frac{1}{4}$ uczestnika odpowiada też okresom zatrudnienia małżonków w czasie trwania małżeństwa, której odzwierciedleniem są zgromadzone w ZUS-ie i OFE składki. Nadto jak wynika z okoliczności wnioskodawczyni często korzystała z pomocy ojca uczestnika, który finansowo wspierał ją w utrzymaniu dziecka, co wynika z jego zeznań i potwierdza, że uczestnik w niewielkim stopniu przyczyniał się do utrzymania założonej rodziny.

Powyższe względy przemawiały za oddaleniem apelacji w tej części w jakiej zarzucała brak podstaw do ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym na podstawie art. 385 k.p.c.

Uznanie z zasadną apelacji w tej części, w jakiej zarzucała nieprawidłowe rozliczenie nakładów uczestnika na majątek wspólny stron Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie IV. w ten sposób, że dokonał rozliczenia nakładu z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny stron i z tego tytułu zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 47 668,50 zł. W wyniku podziału majątku wspólnego lokal przyznany zostaje wyłącznie na rzecz wnioskodawczyni, jednakże nie ma ona obowiązku dokonywać z tego tytułu na rzecz uczestnika żadnej spłaty, albowiem rozliczenie wartości tego lokalu, nabytego w całości ze środków z majątków osobistych następuje w sposób opisany powyżej.

W pozostałym zakresie w punkcie IV. Sąd Okręgowy rozdzielił na podpunkty pozostałe do rozliczenia pożytki z tytułu najmu lokalu oraz nierozliczoną przez uczestnika kwotę jaką uzyskał ze sprzedaży samochodu osobowego, których wysokość prawidłowo ustalił Sąd I instancji, przy zastosowaniu proporcji nierównych udziałów.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. albowiem żądania apelacji uczestnika zostały częściowo uwzględnione, a częściowo oddalone, zatem brak jest podstaw do różnicowania sytuacji procesowej stron sporu.

Sąd przyznał kuratorowi wynagrodzenie w wysokości 1080 zł , stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 roku. Zgodnie z § 1 Rozporządzenia obowiązującego w dacie wniesienia apelacji wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400), a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny - w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138), w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł. Podstawą ustalenia wynagrodzenia kuratora była wartość udziału uczestnika w majątku wspólnym.

O poniesionych tymczasowo kosztach sądowych i wydatkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając uczestnika obowiązkiem pokrycia połowy opłaty od apelacji , od uiszczenia której kurator został zwolniony oraz wydatkami związanymi z wynagrodzeniem kuratora, ustanowionego w jego interesie dla reprezentowania praw przed Sądem II instancji.

SSO Krystyna Dobrowolska SSO Katarzyna Biernat-Jarek SSO Katarzyna Oleksiak